

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо стабілізації діяльності Державного акціонерного
товариства «Чорноморнафтогаз» у зв'язку з тимчасовою
окупацією території України
(реєстр. № 5370 від 7 листопада 2016 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 8 лютого 2017 року (протокол № 55) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стабілізації діяльності Державного акціонерного товариства «Чорноморнафтогаз» у зв'язку з тимчасовою окупацією території України (далі – Законопроект) (реєстр. № 5370 від 7 листопада 2016 року), поданий народними депутатами України Бельковою О.В. та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою створення умов для відновлення виробничої діяльності, припиненої внаслідок тимчасової окупації території України, фінансової стабілізації, забезпечення енергетичної безпеки держави.

Для досягнення мети авторами пропонується внести зміни до Кодексу України про надра, законів України «Про нафту і газ», «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», згідно з якими спеціальні дозволи на користування надрами, надані Державному акціонерному товариству «Чорноморнафтогаз» (у подальшому – ДАТ «Чорноморнафтогаз»), видані на ділянки, розташовані на тимчасово окупованій території, вважаються такими, що продовжили свій строк на період тимчасової окупації. Також Законопроектом передбачаються зміни до Закону України «Про виконавче провадження» щодо тимчасового (на строк до 1 січня 2019 року) зупинення виконавчих проваджень та заходів примусового виконання рішень щодо ДАТ «Чорноморнафтогаз», а також зняття арештів та заборони відчуження його майна у таких виконавчих провадженнях, крім рішень про виплату заробітної плати, вихідної допомоги, інших виплат (компенсацій), що належать працівнику у зв'язку з трудовими відносинами, відшкодування матеріальної (майнової) шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або

смертю, стягнення аліментів, та рішень про стягнення заборгованості із сплати внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, і заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування до органів Пенсійного фонду України. До того ж, змінами до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» встановлюється, що до 1 січня 2019 року справи про банкрутство щодо вказаного товариства не порушуються, а справи порушені до 1 січня 2017 року підлягають припиненню, крім випадків, коли ліквідація відбувається за рішенням власника.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з такого.

Україна є соціальною, правовою державою, в якій визнається і діє принцип верховенства права; Конституція України має найвищу юридичну силу, закони приймаються на її основі і повинні відповідати їй; державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (статті 1, 3, 6, 8 Основного Закону України).

За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Основним Законом України (частина четверта статті 13) встановлено, що держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки та рівність їх перед законом. У зв'язку з цим уповноважені державні та інші органи зобов'язані вживати (реалізувати) комплекс організаційно-правових та інших заходів, спрямованих на створення умов для такого захисту прав.

Відповідно до принципу рівності, держава виступає гарантом рівного захисту усіх суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, шляхом ненадання переваг у захисті прав жодному із суб'єктів господарювання, оскільки кожен суб'єкт наділений тим самим обсягом прав і може відстоювати їх у визначеному законом порядку.

Водночас слід зауважити, що згідно з Конституцією України (пункт 17 частини першої статті 92) основи національної безпеки визначаються виключно законами.

Законом України «Про основи національної безпеки України» (абзац сорок третій статті 7) визначено, що в економічній сфері загрозу національній безпеці України становить, зокрема, неефективність використання паливно-енергетичних ресурсів, що створює загрозу енергетичній безпеці держави. Державна політика щодо подолання такої загрози полягає у забезпеченні енергетичної безпеки на основі сталого функціонування і розвитку паливно-енергетичного комплексу (абзац сороковий частини другої статті 8 вказаного Закону).

У Рішенні Конституційного Суду України від 13 грудня 2012 року № 18-рп/2012 (справа про стягнення заборгованості з підприємств паливно-енергетичного комплексу) зазначено, що за законодавством України підприємства паливно-енергетичного комплексу мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, тому, на думку Конституційного Суду України, з метою створення умов для підтримання їх стабільного фінансово-економічного стану законом можуть встановлюватися особливості правового регулювання відносин у цій сфері. У зв'язку з цим зупинення проведення виконавчих дій щодо примусового виконання судових рішень про стягнення з таких підприємств, у разі їх внесення до Реєстру, заборгованості, що виникла внаслідок неповних розрахунків за енергоносії, є заходом, спрямованим на забезпечення життєво важливих суспільних інтересів.

Конституційний Суд України вважає, що наведений перелік підстав, за яких не зупиняється виконавче провадження, не є вичерпним, оскільки підприємства паливно-енергетичного комплексу, внесені до Реєстру, залишаються суб'єктами господарських, трудових та інших правовідносин, не пов'язаних з розрахунками за енергоносії (абзаци п'ятий, сьомий пункту 3 мотивувальної частини).

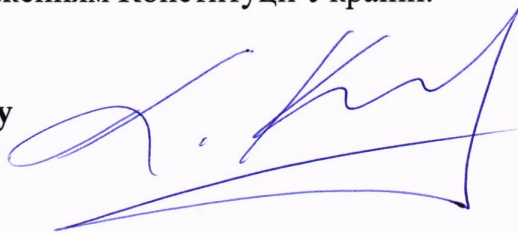
При цьому, у наведеному Рішенні вказано, що зупинення виконавчого провадження та заходів примусового виконання судових рішень полягає у відстроченні виконання судового рішення на певний строк, має відповідати принципу верховенства права та здійснюватися у випадках і на підставі, визначених законом (абзац п'ятий пункту 2 мотивувальної частини).

До того ж, Конституцією України (пункти 7, 8 частини першої статті 92) встановлено, що правовий режим власності та правові засади і гарантії підприємництва визначаються виключно законами України.

Прийняття законів Основний Закон України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет з питань правової політики та правосуддя дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стабілізації діяльності Державного акціонерного товариства «Чорноморнафтогаз» у зв'язку з тимчасовою окупацією території України (реєстр. № 5370 від 7 листопада 2016 року), поданий народними депутатами України Бельковою О.В. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ